

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercyja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLAD.

Monarchya Austryacka. — Portugalia. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Niemce. — Szwecya. — Rosya. — Afryka. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 25. maja. C. k. ministryum finansów mianowało kontrolora c. k. kasy wymiany i kasy wymiany banku filialnego Karola Görlits, kasyerem tej kasy.

Sprawy krajowe.

Lwów, 28. maja. Egzamina semestralne uczniów prywatnych w c. k. drugim wyższem gymnazjum Lwowskiem będą się odbywać od 26. czerwca do 4. lipca 1855.

Z c. k. dyrekcji drugiego wyższego gymnazyum.

(Protokoly konferencyi Wiedeńskich.)

(Ciąg dalszy, ob. N. 122 Gaz. Lw.)

Protokół Nr. V.

Wiedeń, 23. marca 1855.

Obecni: ci sami.

Odczytano protokół z 21. bieżącego miesiąca.

Baron *Bourqueney* zwrócił uwagę na jeden ustęp z tego protokołu i oświadczył, że gdy książę Gorczakow reklamuje dla samej tylko Rosyi zaszczyt powzięcia na korzyść marynarki handlowej wszystkich narodów postanowień względem wolności żeglugi na morzu czarnem — zda mu się być rzeczą słuszną, domagać się także i dla porty wysokiej przynależnego uznania z udziału jej w rozporządzeniu, do jakiego się przyczyniła. Co do Francyi w szczególności, tedy oświadcza, jako traktat adryanopolski nie przydał nic do wolności żeglugi, jakiej marynarka francuzka używała przed tą epoką na czarnem morzu.

Aarif Effendi podziela w zupełności to zdanie.

Rozpoczęto znów rozprawy nad memoryałem przedłożonym na posiedzeniu ostatniem przez barona *Prokesch'a*, a któryto memoryał traktuje o rozwoju drugiej zasady.

Artykuł 1. przyjęto stanowczo.

Na wniesioną ze strony pełnomocnika tureckiego uwagę, jako dawniejsze w artykule 2 wspomniane umowy dawały zwierzchnościom rosyjskim częstokroć pochop do tamowania handlu tureckiego na Dunaju, przedłożył lord *Russell* propozycyę, aby z dawniejszych umów wynikające i mające się nadal jeszcze zatrzymać przywileje oznaczyć dodaniem wyrazów: „Nie będące w sprzeczności z zasadą wolności żeglugi.“

Poprawkę i cały 3. artykuł przyjęto.

Doszedłszy do artykułu 4 zaproponował baron *Prokesch* podanie w miejsce tekstu pierwotnego ściślejszego i dokładniejszego określenia atrybucyi przysługujących jednej i drugiej komisji, z których każda powołaną będzie do zrealizowania w swym zakresie działalności zasady wolnej żeglugi na Dunaju.

Rozpoczęto dyskusyę nad tym tekstem nowym, a mianowicie co do znaczenia wyrazu „Syndykat.“

Książę *Gorczakow* oświadcza na to, że wniesione przezeń zarzuty przeciw temu wyrazowi nie są bynajmniej uczynione przeciw samej instytucji, i miały właściwie posłużyć ku wynalezieniu słowa tłumaczącego dokładniej myśl tę, którą chciano wspomnianym wyrazem oznaczyć. Zgodzono się więc na to, ażeby wyraz „Syndykat“ zastąpić wyrazem „Komisji Europejskiej.“

Lord *John Russell* wyraził powtórnie życzenie rządu swego, aby tak w komisji europejskiej jak i w komisji nadbrzeżnej był reprezentowany. Dla poparcia tego życzenia przytoczył, że przeszkody miejscowe, jakich doznają okręta w żegludze swej na Dunaju — jak na przykład zasy piaskowe — są zwykle przemijające, i że dla ich uchylecia potrzeba ustawicznego dozoru i zapobiegliwości; że wreszcie w takim razie, gdyby komisya wykonawcza — jak mu to oświadczone — miała w myśl układów kongresu wiedeńskiego składać się tylko z delegowanych państw nadbrzeżnych, zyczyłyby sobie przynajmniej nieustającej komisji europejskiej, której

zadaniem byłoby utrzymywanie kontroli co do wolności żeglugi na Dunaju, u ujść tej rzeki i dalej na morzu.

Przeciw konieczności i korzyściom nieustawiania komisji wspomnianej wniesiono kilka uwag, poczem lord *Russell* zaproponował wspólnie z lordem *Westmoreland*, ażeby postanowiono, że komisya europejska „rozwiązana być ma tylko w wspólnem porozumieniu.“

Na ten wniosek zgodziły się wszystkie wota, jak również i na resztę artykułu 4. brzmiącego w te słowa:

„Dla urzeczywistnienia zawartych w poprzednim artykule stypulacyi obejmą umawiające się mocarstwa ze względem na interes europejski tycający się zupełnego otwarcia Dunaju aż do morza w łożu jego spławnym lub do spławu przysposobionem — w porozumieniu wspólnem i w granicach przepisanych aktem konkluzyjnym kongresu wiedeńskiego kierunek i gwarancyę wykonania, tudzież najwyższą kontrolę względem utrzymania zasady otwarcia Dunaju. W zamiar tego oznaczają za pomocą komisji europejskiej złożonej z delegowanych każdej utworzonej przez nich komisji rozciągłość prac mających przyjść do wykonania i środki dla uchylecia przeszkód miejscowych i innych tamujących aż potąd wolną żeglugę na części rzeki między Gałaczem i morzem. Ta komisya europejska, która rozwiązana być może tylko za wspólnem porozumieniem, wypracuje zasady urządzenia policyjnego co do żeglugi rzecznej i morskiej w części wspomnianej Dunaju, jak niemniej i instrukcyę w tej mierze, które służyć mają za wzór i normę wykonawczej komisji nadbrzeżnej utworzonej z delegowanych trzech państw nadbrzeżnych, to jest Austrii, Rosyi i Turcyi.“

Ostatni ustęp tego artykułu brzmi w projekcie barona *Prokesch'a* w te słowa:

„Każde z umawiających się mocarstw będzie mieć prawo utrzymywania na stacyi u ujść Dunaju jednego lub dwóch okrętów wojennych.“

Klauzula ta wywołała dłuższe rozprawy, a gdy w końcu pełnomocnicy Austrii, Francyi, wielkiej Brytanii i Turcyi zgodzili się na wyrzeczoną w niej zasadę, oświadczyli pełnomocnicy Rosyi odłożyć rozpoznanie zasady i faktu aż do sprawdzenia trzeciej podstawy negocyacyi.

Nowę przez barona *Prokesch'a* zaproponowaną redakcyę artykułu 5go przyjęto.

Przy rozpoznaniu szóstego i ostatniego artykułu domagali się pełnomocnicy Austrii, Francyi i wielkiej Brytanii, aby nie przywracano już więcej dawniejszej kwarantany u ujściu Suliny. Pełnomocnicy Rosyi wyrazili życzenie, by interes zdrowia publicznego, a temsamem i interes Europy na tem nie ucierpiał, i by nie przyszedł nigdy ten czas, gdzieby tego uchylecia kwarantany załowano. Na przedstawienie jednak barona *Prokesch'a*, jako niepodobna pogodzić swobody żeglugi z istnieniem kwarantany w tem miejscu, zgodzili się uareszcie i na to.

Pełnomocnicy Francyi i wielkiej Brytanii wspomnieli o zregulowaniu granicy między Rosyą i Turcyą, jaka istniała na mocy 3go artykułu umowy adryanopolskiej, a którą wojna terażniejsza unieważniła.

Hrabia *Westmoreland* oświadczył w tym względzie, że gdy idzie o zastosowanie do dolnego Dunaju zasad przyjętych na kongresie wiedeńskim, wypadatoby sobie życzyć aby reguła, według której droga dolina wiodąca stanowi granicę, reguła, która w całej zresztą Europie, gdzie tylko rzeka przedziela dwa różne państwa stanowi oraz i prawo graniczne, zastosowana była i do nowej regulacyi pogranicznej między Rosyą i Turcyą.

Hrabia *Buol* oświadczył, że byłoby to ważną rzeczą dla żeglugi i handlu na Dunaju, gdyby zaprowadzono zmiany w niektórych ograniczających klauzulach umowy adryanopolskiej, którą Turcyi wzbrowniono urządzenie jakiegobądź zakładu na jednej części brzegu prawego. Poseł turecki przystąpił do tego zdania, poczem p. *Titow* wytknął dwulicowość tych stypulacyi, o jakich hrabia *Buol* właśnie wspomniął, a które uzasadnione były ówczesnemi stosunkami miejscowemi. Lecz teraz, kiedy po części zmienił się już stan rzeczy przez różne reformy przedsięwzięte ze strony rządu tureckiego, nie zaszkodziłoby może zastanowić się nad tem, jak dalece myśleć można o zaprowadzeniu zmian w stypulacyach wspomnianych. Według jego zdania byłoby to jednak teraz jeszcze zawczesnie.

Następnie naradzano się nad osobistemi i miejscowemi gwarancyami, jakie są niezbędne dla zapewnienia komisji europejskiej i

nadbrzeżnej przynależnej w działaniu swobody, a pełnomocnicy rosyjscy oświadczyli, że nie myślą uchylać się od żadnej kombinacji, jeźli tylko mieli to przekonanie, że jest konieczną dla osiągnięcia zupełnej wolności żeglugi na Dunaju. Sprzeciwiliby się jednak tak wnioskowi, jak i neutralności Delt, zwłaszcza że według ich zdania przechodziłoby to zakres pierwotnego zamiaru, a nawet w pewnym względzie zostawało w sprzeczności z jego wykonaniem.

Baron Prokesch rozbierając znacznie tego słowa i zastosowanie jego do szczególnego wypadku oświadczył, że umieszczając je w pierwszym zarysie, nie nadawał mu żadnej dążności politycznej, i co się okazuje wyraźnie z zastrogi uczynionej na korzyść rosyjskiej zwierzchności sądowniczej. Dodał przy tem, że gdyby według jego zdania potrzebną była konieczność neutralności a nawet i zręczenie się Delt dla zapewnienia swobodnej czynności komisji, to jeszcze i w takim razie nieprzekraczałby projekt jego przedłożony w interesie europejskim, uznanej co do zasady od Rosji granicy zmian pojedynczych, zwłaszcza że wyspy te nie zdają się mieć dla Rosji żadnej wartości rzeczywistej.

Po dalszem rozpoznaniu rozmaitych zarysów zgodzono się nareszcie na zredagowanie ostatniego ustępu, przyjmując poprawkę pełnomocników austriackich.

Stanowczo przyjęty text rozwoju drugiej zasady negocjacyjnej dołączono do protokołu. (Podpisy.) (D. c. n.)

Portugalia.

Dnia 20. maja odpłynął Król Portugalii Dom Pedro V. z Lizbony. Uda się do Bordeaux, a ztamtąd do Paryża. (Zeit.)

Hiszpania.

(Postanowienie na opieszalych członków deputacji. — Reklamacja do rządu francuskiego.)

Przedłożony Kortezom wniosek dla zmuszenia deputowanych, ażeby się częściej znajdowali na posiedzeniach, zawiera postanowienie, że nieobecni teraz deputowani, którzy nieprzybędą w przeciągu czterech dni po ogłoszeniu tej ustawy, będą uważani za wyłączone. To samo nastąpi także z tymi, którzy otrzymali urlop i w 14 dni po upływie jego nie zajęli znowu swych krzesel.

Rząd polecił tutejszemu postowi w Paryżu, ażeby do francuskiego rządu uczynił przedstawienie względem sposobu, w jakim niektóre dzienniki Paryskie wyrażają się przeciw teraźniejszemu hiszpańskiemu ministeryum.

Anglia.

(Rozprawy na posiedzeniu izby z d. 18. maja.)

Londyn, 19. maja. Na wczorajszym posiedzeniu izby wyższej oznajmił Earl Grey, że na przedstawienie kilku członków widział się spowodowanym odroczyć swą mocę tyczącą się wojny i konferencji z przyszłego poniedziałku na przyszły piątek, ponieważ równoczesna dyskusja nad tym samym przedmiotem w obydwóch izbach niemożliwą się odbyć bez niedogodności dla wszystkich interesowanych. (Według doniesień telegraficznych odroczone tę debatę.)

W izbie niższej oświadczył Mr. Peel na interpelację, że według doniesień agentów rządowych czynnych na kontynencie, zwerbowano do legii cudzoziemców już trzy do cztery tysięcy ludzi. Pierwotnie chciało się poprzestać na pięciu tysiącach, ale że sprawa pomysłniejsza wzięła obrót aniżeli się spodziewano, przeto przyzwolił rząd na propozycję niektórych oficerów względem zaciągnięcia dalszych pięciu tysięcy do legii. Pominąwszy tę siłę zbrojną, którą liczyć można na 10,000, wysłano oficerów do Szwajcaryi dla zwerbowania trzech tysięcy ludzi do służby angielskiej. W Helgolond i Shorncliffe utworzono stacje dla rekrutów; pierwsze jednak oddziały umieszczone będą tymczasowo w koszarach w Dover, ponieważ baraki dla żołnierzy w Shorncliffe jeszcze nie są gotowe. Pod względem urządzeń dyscyplinarnych zostawać będzie legia cudzoziemców naturalnie pod rozkazami naczelnego wodza. Znaczna liczba oficerów już jest mianowana, tak iż organizacja tego korpusu nie będzie miała żadnych trudności; część oficerów znajduje się w Helgolond, reszta zaś w Anglii. W końcu oznajmia, że angielskie artykuły wojenne przetłumaczone zostały na rozmaite języki, któremi mówi legia.

Na interpelację pana Beresford oświadczył Mr. Peel, że lord Panmure zamówił w Wiedniu liwerunek sukien letnich dla armii w Krymie, mianowicie 50,000 pantalonów, i 50,000 komisnych surdutów. Cały zapas znajduje się bez wątpienia obecnie w ręku komisarjatu w Konstantynopolu.

Mr. French życzy sobie wiedzieć, kiedy pierwszy minister raczy dać odpowiedź admirałowi Dundonald na jego propozycję ku zniszczeniu twierdz rosyjskich?

Lord Palmerston wyraża obawę, że dawniejsze jego objaśnienia o tym przedmiocie nie zostały zrozumiane. Niepowiedział nigdy, że mianowana została nowa komisja znawców dla rozpoznawania projektów lorda Dundonalda t. j. od ostatniej zmiany gabinetu. Plan ten przedłożono jeszcze w ciągu przeszłego lata i jesieni komisji złożonej z wojskowych i uczonych; później zasięgał lord Palmerston rady innych ludzi świadomych i za prawdę zdaje mu się, że czem dłużej się zastanawia nad tym planem, tem większe okazują się trudności wykonania. Niemoże powiedzieć, kiedy będzie mógł dać stanowczą odpowiedź w tym względzie. Mr. Fergus oznajmia o śmierci kapitana Christie i przypisuje ten smutny wypadek bezpośrednio oskarżeniom pana Layard. Mr. Layard broni się przeciw

zarzutowi. Wszczyna się dyskusja za i przeciw panu Layardowi. W końcu zapytuje Mr. Otway, jak się rzecz ma z formowaniem legionu polskiego. Lord Palmerston odpowiada: Rzecz jest taka: Pewna liczba polskich i rosyjskich jeńców oświadczyła się z życzeniem, że chce wstąpić do legii, która ma być utworzona pod dowództwem księcia Czartoryjskiego. Legia ta ekwipowana i transportowana kosztem Anglii użyta będzie w służbie tureckiej i nosi nazwę nieoznaczającą pewnej narodowości. Na chorągwi ma krzyż i półksiężyc. Do wspomnianych jeńców przyłączyła się pewna liczba polskich emigrantów. Gdzie i w jaki sposób ta legia będzie użyta, to należy wyłącznie do Porty. (Wien. Ztg.)

(Nowe transporta na teatr wojny.)

Londyn, 17. maja. Rząd kaze teraz ładować 223 okrętów dla zawiezienia na teatr wojny ludzi, żywności i amunicji. Znajduje się między temi 100 okrętów żaglowych przeciętnie o 1000 beczkach i 123 paropływów przeciętnie o 1200 beczkach. W całości przedstawiają wartość 5,000.000 funtów szterlingów.

(Statystyka legii utrzymywanych na żołdzie angielskim.)

Londyn, 8. maja. Rząd kazał znowu oznajmić właścicielom Lloydy, że chce nająć okręta do transportu wielkich mas amunicji. Do samej Helgolandy poszle 186 beczek (3720 cetnarów) amunicji, jestto dowód, że zamysła nie tylko skoncentrować tam niejaką część legii cudzoziemskiej, lecz także uzbroić i wprawić do broni. Nie od rzeczy będzie w tej chwili następujący przegląd, w którym wykazano, ile cudzoziemskiego wojska utrzymywała na żołdzie Anglia od roku 1800 do r. 1815 i jak wielkie były koszta tych legionów (armie posiłkowe nie są w tem policzone.) W r. 1800 zwerbowano: 13.976 ludzi. Na to wotowano 571.128 funt. szt.; w roku 1801: 13.015 ludzi, wotowano 303.391 funt. szt.; w r. 1802: 41.352 ludzi, wotowano 515.281 funt. str.; w r. 1803: 5108 ludzi, a 159.672 funt. sztr.; w r. 1804: 12.559 ludzi, a 582.262 funt. szt.; w r. 1805: 17.386 ludzi, a 851.350 funt. szt.; w r. 1806: 22.939 ludzi, a 985.909 funt. szt.; w r. 1807: 21.472 ludzi, a 832.450 funt. szt.; w r. 1808: 22.125 ludzi, a 866.558 funt. szt.; w r. 1809: 22.978 ludzi, a 933.674 funt. szt.; w r. 1810: 23.953 ludzi, a 968.425 funt. sztr.; w r. 1811: 24.989 ludzi, a 966.225 funt. szt.; w r. 1812: 30.741 ludzi, a 1.146.652 funt. szt.; w r. 1813: 31.289 ludzi, a 1.205.642 funt. szt.; w r. 1814: 32.216 ludzi, a 1.206.801 funt. szt.; w r. 1815: 21.314 ludzi, a 586.715 funt. szt. — Między temi znajdowało się kilka pułków wyłącznie niemieckich: „Królewska legia niemiecka;“ „Piechota księcia Brunświckiego;“ „Huzary Brunświckie;“ prócz innych batalionów niemieckich przydzielonych do różnych korpusów. A prócz tych jeden pułk z wyspy Bourbon, Chasseurs Britanniques, de Rolla regiment, Macron i Whatevilles korpus Szwajcarów, strzelcy korsykańscy, pułk Dillous, lekka piechota grecka, trzy korpusy włoskie, Maltańscy krajowcy, Frohberga zaciąg niemiecki i niezawisłe legiony cudzoziemców.

Francya.

(Odpowiedź hr. Walewskiego na okólnik hr. Nesselrodego.)

Paryż, 26. maja. Dzisiejszy Monitor zawiera okólnik ministra spraw zagranicznych hrabi Walewskiego w odpowiedzi na znany okólnik hrabi Nesselrode. Okólnik hrabi Walewskiego datowany jest z dnia 23. b. m. i zawiera w treści co następuje: „Francya chciała aż do urzędowego zamknięcia konferencji zachować milczenie, teraz jednak widzi się spowodowana sprostować twierdzenia hrabi Nesselrode. Francya i Anglia mogły mniemać, że Rosya oświadcza się za otwarciem konferencji, ma zamiar poświęcić swą przewagę na czarnym morzu. Gabinet francuski nie uważa za rzecz potrzebną usprawiedliwiać umiarkowane żądania mocarstw zachodnich w tym względzie“. Następnie wyjaśnia hrabia Walewski w swym okólniku interesa Europy na morzu czarnym, i dowodzi, że rosyjskie propozycje w żadnej mierze nie odpowiadały tym interesom. W końcu powiada: „Zachód przeto nie jest odpowiedzialny za wojnę. Francya i Anglia skłaniają się do zgody, i nigdy nie chciały Rosyi narzucać niegodnego pokoju, ale konieczność wyznacza im rolę, którą z pomocą Opatrzności zdołają przeprowadzić. Ustalona w swych posiadach Europa wdzięczna im będzie, gdy w naturalne granice zamkną wpływ, który wykracza po-za obręb uprawnionego działania“. (Lit. kor. austr.)

(Wysłani na powitanie króla Portugalskiego. — Pogłoski z Krymu.)

Paryż, 23. maja. Monitor donosi, że dwóch szambelanów Cesarza i cała ambasada portugalska wyjechali ztąd do Bordeaux, gdzie będą przyjmować oczekiwanego tam na d. 24. Króla Portugalii, który 20. odpłynął z Lizbony.

— 25. maja. Renta: 69, 40 — 93, 75. Akcje kolei żel. państwa 630. Na giełdzie słychać, że sprzymierzeni odnieśli ważną korzyść pod Sebastopolem; 60.000 Francuzów obsaczyło bastyon Nr. 4., który jest bliski upadku. (W. Z.)

Niemce.

(Zmiany w konstytucyi.)

Hanower, 19. maja. „Jerzy Piąty itd. Ponieważ niemieckie zgromadzenie związkowe na tegorocznym dwunastym posiedzeniu 12. kwietnia b. r. powzięło następującą uchwałę: 1) że §. 33. ustawy konstytucyjnej z dnia 5. września 1848 w wykładzie, jaki mu nadał król. hanowerski rząd przy wykonaniu go, i ustawa z dnia 1. sierpnia 1851 o reorganizacji stanów prowincjalnych, jako powstałe w

drodze konstytucyjnej, nie mają być uważane, a przeto istnieć nie mogą; następnie że ze zmianą §. 36. ustawy konstytucyjnej z roku 1848, należy przyznać rycerstwu znowu stosowne do jego dawnych praw zastępstwo w pierwszej izbie powszechnego zgromadzenia stanów; równie jak 2) spowodować król. hanowerski rząd, ażeby niezwłocznie wydał potrzebne rozporządzenie do wykonania tej uchwały, i w swoim czasie zawiadomił o tem zgromadzenie związkowe; 3) ażeby doniósł reprezentacyom krajowym i stanowi rycerskiemu w królestwie hanowerskim o założonych w tej mierze w latach 1851, 1852 i 1853 do związkowego zgromadzenia zazaleniach; — przeto obwieszczyamy tę uchwałę związkową z odwołaniem się do §. 2. konstytucyjnej ustawy krajowej z dnia 6. sierpnia 1840, ogłaszając na zasadzie uchwały związkowej tak §. 33. ustawy z dnia 5. września 1848, tyczący się różnych zmian konstytucyjnej ustawy krajowej z dnia 6. sierpnia 1840, jako też ustawę z dnia 1. sierpnia 1851, tyczącą się reorganizacyi stanów prowincjonalnych, za zniesienie, i zastrzegamy sobie dalsze wykonanie uchwały związkowej“.

Szwecya.

Hamb. Nachr. nadmieniają w liście z Sztokholmu z dnia 14. maja, że z wielką przecznością należy brać zawarte w gazetach zagranicznych wiadomości o domniemyanych notach, które miały być przestane szwedzkiemu gabinetowi pod względem neutralności. Zachowywana w Sztokholmie polityka zagraniczna nie należy nawet do zakresu ministerium państwa, lecz król naradza się nad nią tylko z ministrem spraw zewnętrznych; wyższe urzędowe koła w Sztokholmie odznaczają się do tego stopnia milczeniem, że nawet o uchwałach rządu w sprawach wewnętrznych rzadko kiedy co usłyszeć, dopokąd z urzędu ogłoszone nie będą; nakoniec nie ma w Sztokholmie żadnego dziennika urzędowego, któryby o podobnych przedmiotach dawał objaśnienie. Zresztą nie można zaprzeczyć prawdopodobieństwa takich domagań od rządu, jakie w namienionych notach mają być zawarte; w Sztokholmie spodziewają się śpiesznej decyzji.

Rosya.

(Kronstadt w stanie oblężenia.)

Petersburg, 14. maja. Równie jak w zeszłym roku tak i teraz ogłoszono Kronstadt zaraz po otwarciu żeglugi w stanie oblężenia. Tylko w sprawach służby, lub za specjalnem pozwoleniem gubernatora wolny wstęp do miasta. Podróżującym dla rozrywki nie wolno pod żadnym warunkiem przybywać do miasta. (*Zeit.*)

(Przeniesienia aresztantów w głąb kraju.)

Z nad granicy rosyjsko-pruskiej, 17. maja. Donoszą z Petersburga; ze względu na przygodne wypadki wojenne wydał Cesarz do ministra sprawiedliwości następujący ukaz: „Aresztantów, znajdujących się w więzieniach publicznych okręgu Bessarabii, należy przenieść do gubernii Charkowa, w graniczącej z Galicyą gubernii Kamieńca Podolskiego, do okręgu Poltawy, a z gubernii Chersońskiej do Woroneża i t. d. Należy niezwłocznie przedsięwziąć przeniesienie to z prowincyi skrajnych w głąb kraju. Aresztantów umieścić nie tylko w więzieniach gubernialnych, lecz także w więzieniach obwodowych i fortecznych, nie mieszając ich jednak przy robocie z aresztantami fortecznymi“.

Afryka.

Z Tryestu donoszą z d. 24. maja, że wicekról Egiptu uchwilił dalszą budowę kolei żelaznej z Kaixu do Suez i zamówił już za pośrednictwem domu handlowego Brigg & Comp. potrzebne materiały w Anglii. (*L. k. a.*)

Z teatru wojny.

(Obecne położenie w Krymie.)

Najnowsze depesze telegraficzne, nadchodzące bardzo skąpo z Petersburga i Paryża, nie zawierają żadnych ważnych wiadomości z Krymu. Jenerał Pelissier za porozumieniem się z lordem Raglan i jenerałem La Marmora, utworzył armię operacyjną, która ma nazwę armii Balaclawskiej. Podczas gdy dla blokady oblężonej dotychczas części Sebastopola pozostanie na równinie osobny korpus, liczący 20.000 ludzi, rozpocznie Pelissier nad Czerną wyprawę w głąb Krymu. Ponieważ oddział jenerała Liprandi jest właściwie tylko ruchomym korpusem obserwacyjnym, więc sprzymierzeni mogliby na wszelki sposób bez wielkich trudności postąpić w dolinę Inkermanu. Do stanowczej walki przyszedłoby nad Almą i pod Symferopolem. Dla przeszkodzenia Omerowi Baszy, ażeby nie miał w tem udziału, wzmocnili Rosyanie znacznie oddział kawaleryi jenerałów Korffa i Wrangla. Zdaje się więc, że Eupatorya jest teraz ściślej obsadzona niż przedtem. Na wszystkich mocno ufortyfikowanych punktach w górskiej okolicy pod Bakeczy-Serajem trzymają się Rosyanie w najściślejszym stanie odpornym. Jednem skrzydłem opierają się o bronioną walecznie fortecę Sebastopola, a drugiem o kończyńy gór, wybierające na równinę pod Symferopolem, naprzeciw którym sprzymierzeni mogli tylko słabe sity postawić.

Skoncentrowany atak na te pozycje rosyjskie byłby na wszelki sposób potężony z wielkimi trudnościami. Bardziej jeszcze niepewnym, co się tyczy sukcesu broni, byłby obrót przeciw pojedynczym punktom nadmorskim, jako przeciw Odessie, Akermanowi i innym nadbrzeżnym fortecom rosyjskim na czarnem morzu. Jakkol-

wiekbądź, coś musi nastąpić, gdyż listy z Warny zapowiadają, że wódzowie czarnego morza zamysłają za 14 dni rozpocząć tylekrotnie już zapowiedzianą i zawsze odkładaną wyprawę w otwartem polu.

(Jenerałowie Canrobert i Pelissier.)

Gazeta Wiedeńska z dnia 23. maja podaje z dziennika „Constitutionnel“ następujący artykuł:

„Ważna zmiana zaszła właśnie w armii oryentalnej. Jenerał Canrobert znudzony słabością i trudami złożył dobrowolnie naczelné dowództwo i polecił Cesarzowi wybór jenerała Pelissier. Cesarz uczynił zadość życzeniom jenerała Canroberta; jenerał Pelissier został naczelnym dowódcą francuskiej siły zbrojnej w Krymie.

Propozycya jenerała Canroberta i wybór Cesarza tłumaczyć się da wielkimi zdolnościami, których jenerał Pelissier tak wielkie dał dowody, a o których jenerał Canrobert w swym rozkazie dziennym o walkach dnia 1. i 2. maja tak pochlebnie daje świadectwo. Jenerał Pelissier okazał się przy każdej sposobności mężem pełnym dzielności i poświęcenia, a wojsko pokłada w nim nieograniczone zaufanie.

Komenda, którą jenerał Canrobert w tak szlachetny sposób złożył, przyniesie zawsze sławę temu dzielnemu i szlachetnemu wojownikowi. W ciągu ośmiesięcznych ciężkich prób miał staranie o wszelkie potrzeby i pokonał wszelkie trudności. Pomimo chorób i niedostatku wszelkiego rodzaju, pomimo srogości nadzwyczajnie długiej zimy, pomimo wysień bezprzykładnego oblężenia i nieustannej obrony, zdołał Cesarzowi i Francyi utrzymać armię, która wszystko znosiła bez szemrania, której karność została bez skazy, której ani na chwilę nie odstąpiła wzorowa wytrwałość, odwaga i gorliwość. Nie mała w tem zasługa wykształcić takich żołnierzy, utrzymać sobie aż do ostatniego dnia przychylność armii, zaufanie kraju i Monarchy. Pominawszy zasługi, jakie sobie jenerał Canrobert jeszcze zjednać może, ma jenerał Canrobert już teraz znaczny udział w sławie wyprawy krymskiej. Jeżeli jenerał Pelissier odniesie zwycięstwo, natenczas za środki ku temu będzie miał dziękować swemu poprzednikowi.

(Doniesienia z floty bałtyckiej.)

Z Berlina telegrafują z d. 20. maja do *Times*: „Reval rekognoskowano troskliwie, i ma być niebawem bombardowany. Okręt „Magicienne“ rzucił już kilka bomb do fortyfikacyi zewnętrznych. Admirał Dundas rekognoskował Sweaborg“.

(W. Z.)

(Domysłny punkt zebrania się floty bałtyckiej.)

Zdaje się, że admirał Dundas przeznaczył na miejsce zebrania się angielskiej i francuskiej floty doskonały port wyspy Farö, mającej niemal dwie mil kwadratowych, na której północnem wybrzeżu znajduje się latarnia morska Avanaes. A wnoszą to, jak pisze *Gazeta Wied.* ztąd, że wielka liczba okrętów z węglami, kilka okrętów, zaopatrzonych w prowiant przez handlowy dom Deacon i Rainal w Helsingör, równie jak znaczna liczba szalup kanonierskich i baterii pływających otrzymały rozkaz stanąć dnia 15. maja u północnego wybrzeża Gottlandyi.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, sobota, 26. maja wieczór. Dzisiaj spodziewane jest przybycie Króla Portugalii. (*Zeit.*)

Londyn, sobota, 26. maja zrana. Na odbytem właśnie posiedzeniu izby niższej przeważało usposobienie za dalszem prowadzoną wojny. Palmerston przemawiał usilnie za ograniczeniem floty rosyjskiej, zbijał możność przyjęcia propozycyi rosyjskich i zaprzeczał wszelkiemu rozdzieleniu gabinetu w kwestyi wojny. Mocję pana D'Israeli odrzucono większością 319 głosów przeciw 219. Dalszy ciąg debaty odroczone aż po zielonych świętach.

W izbie wyższej cofnął Earl Grey swą propozycję względem pokoju po przemowie lordów Clarendon, Argyll, Granville, Malmesbury, a nawet biskupa z Oxford za dalszem prowadzeniem wojny.

(Zeit.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Kołomyjskim.)

Kołomyja, 17. maja. Od 1. do 15. b. m. płacono na targach w Śniatynie, Kutach i Kołomyi w przecięciu za korzec pszenicy 11r.53k.—13r.6k.—10r.48k.; żyta 8r.16k.—8r.58k.—8r.36k.; jęczmienia 5r.36k.—7r.—6r.48k.; owsa 4r.24k.—4r.44k.—4r.48k.; hreczki 0—0—7r.36k.; kukurudzy 7r.18k.—7r.36k.—8r.; kartofli 0—4r.—5r. Za cetnar siana 0—2r.45k.—1r.40k.; nasienia konieca w Kołomyi 51r.12k.; wełny najlepszego gatunku w Kutach 62r. Sag drzewa twardego sprzedawano po 26r.12k.—7r.30k.—9r.30k., miękkiego po 0—5r.50k.—6r.36. Funta mięsa wołowego kosztował 6³/₅k.—8k.—7²/₅k. i garniec okowity 2r.—2r.—2r.24k. m. k.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 28. maja.

PP. Ożurowski Tomasz, c. k. radca krym., z Bolechowa. — Lang Franciszek, c. k. radca kraj., z Berna. — Korytowski Erazm, z Plotyca. — Nahurowski Jan, z Krepiwnika. — Rozwadowski Erazm, z Hładek. — Towarnicki Jan, z Jaryczowa. — Gołaszewski Jakób, z Krzywego. — Łokuciejowski Lud., z Lipska. — Czerwiński Stanisł., z Brzeżan. — Czerwiński Jan, z Remizowiec.

Dnia 29. maja.

Hr. Dzieduszycki Aleksander, z Nieśuchowa. — Hr. Łoś August, z Miłatyna. — PP. Schubert Albert, c. k. radca sądu kraj., z Janowa. — Korytko

